

Література

1. Брайчевський М. Ю. Утвердження християнства на Русі / М. Ю. Брайчевський. – К. : Наукова думка, 1988. – 260 с.
2. Києво-Печерський Патерик / Репринт. вид. Д. І. Абрамовича. – К. : Час, 1991. – 280 с.
3. Літопис руський / пер. з давньорус. Л. Є. Махновця. – К. : Дніпро, 1989. – 591 с.
4. Толочко П. Київська Русь / П. Толочко. – К. : Абрис, 1996. – 360 с.
5. Толочко П. Ярослав Мудрий / П. Толочко. – К. : Вид. дім «Альтернативи», 2002. – 272 с.

УДК 655.59:027.7

Орехова С. Є.

Видавнича справа як складова інформаційних послуг діяльності бібліотек ВНЗ

Структурним підрозділом вищого навчального закладу (ВНЗ) є бібліотека, діяльність якої спрямована на надання широкого спектру інформаційних та сервісних послуг. ВНЗ є самостійною, складною організацією обслуговування, генерує сегмент ринку послуг освіти, який утворює інформаційний ринок в сфері послуг.

Види інформаційних послуг та продуктів, які надає бібліотека, різноманітні, вони сформовані в асортиментні групи: інформаційні послуги / продукти, що надаються в результаті документного, бібліографічного, фактографічного обслуговування, інформаційні дослідження, комплек-

сні інформаційні заходи, довідково-консультаційні послуги (виставки, конференції, презентації та інш.), видавнича діяльність.

Враховуючі насиченість асортиментних груп послуг, бібліотека ВНЗ є одним з розвинених користувачів інформаційних технологій.

Удосконалення нових форм сервісного бібліотечного обслуговування, пов'язаного із використанням сучасних програмних продуктів, надає споживачеві особливої цінності очікуваних послуг. В. Брежнева вважає важливим чинником оптимізації бібліотечно-інформаційного обслуговування проведення маркетингових досліджень [2].

Сучасна обчислювальна техніка та доступ до мережі Інтернет призвели до можливості обробляти все зростаючий потік електронних публікацій, тому в умовах загальної інформатизації суспільства електронні бібліотеки набувають дедалі більшого значення в напрямі реалізації освітньої функції в соціумі. Електронна бібліотека стає мережевим підрозділом традиційної бібліотеки, усуває її загальноприйняті межі, об'єднує по мережевих каналах Інтернету інформаційні ресурси з ресурсами інших бібліотек України і навіть світу в єдиному медійному просторі.

Колекції інформаційних ресурсів – найпоширеніша форма організації інформаційних ресурсів на веб-сайтах бібліотек. Об'єктами для створення колекції електронних документів у вигляді файлів з текстовою, графічною або мультимедійною інформацією є:

- електронні копії поцифрованих документних колекцій (частин фонду активного попиту, краєзнавчого фонду, фонду рідкісних та цінних видань);
- вибірково-електронні копії статей, які формуються на основі послуг сканування;
- електронні версії літературних та публіцистичних видань вітчизняних, зарубіжних авторів.

Спостерігається активне впровадження та популяризація бібліотечно-інформаційних ресурсів, постійно створюються нові масиви власних електронних продуктів, для цього використовуються широкі спектри лінгвістичних технологій інформаційного пошуку та забезпечується оперативний доступ до інформації. Тому що в умовах сучасного світу, саме автентичність та швидкість доступу до інформації є вищим пріоритетом як для користувачів, так і для бібліотек.

О. Баркова запропонувала в межах концепції популяризації наукової інформації через національні електронні інформаційні ресурси реалізувати єдину технологічну схему створення, оброблення й використання наукової електронної інформації: «автор – видавництво – бібліотека – інформаційні мережі» [1].

З огляду на це, крім роботи з традиційними документами бібліотека займається пошуком, аналізом і збереженням електронної продукції, забезпечує доступ до електронних ресурсів, проводить каталогізацію електронної продукції, проводить діяльність щодо пошуку, відбору, обробки та первинного аналізу дедалі зростаючих масивів інформації. І для оптимального використання накопичених ресурсів бібліотека забезпечує їх упорядкування, структурування і продуктивну організацію функціонування в інформаційних системах. Персонал бібліотеки розширює методи та засоби роботи з інформаційними потоками, засвоює технологію архівування джерел електронної інформації і їх аналітико-синтетичного оброблення, а також створення і використання нових інформаційних продуктів [3].

Доступ до світових наукових баз даних, таких як Web of Science та Scopus, є у небагатьох вищих навчальних закладах України через дуже високу передплату, і це безперечно є негативним фактором, що потребує найшвидшого вирішення.

Слід визначити наступні основні напрями науково-видавничої діяльності бібліотеки ВНЗ:

- видавничі здобутки бібліотеки за основними проблемно-тематичними напрямами досліджень;
- популяризація науково-видавничої діяльності шляхом проведення виставок та презентацій;
- доступ до інформації про наукові видання та до текстів видань.

Як результат такої діяльності та на базі використання інформації електронних і друкованих ЗМІ, всіх видів фондів бібліотеки, інших відкритих джерел інформації мають бути підготовлені інформаційно-аналітичні та аналітично-прогнозні продукти, наукові видання ВНЗ.

Напрямами інтеграції наукового видання ВНЗ до міжнародного наукового інформаційного простору є:

- інтеграція у наукометричні бази даних і пошукові системи (наприклад, Index Copernicus (Польща), RePEc (США), Google Академія), які надають оцінку якості видання, відстежують цитування опублікованих робіт, складають рейтинги публікацій, авторів, наукових установ;
- надання повнотекстового доступу до видання за допомогою вітчизняних і зарубіжних електронних бібліотек, баз даних вітчизняної і зарубіжної наукової періодики;
- розміщення інформації про видання у вітчизняних і міжнародних бібліографічних базах даних.

Використовуючи можливості web-порталу, слід у межах спеціалізованого розділу, наприклад «Науково-видавниче життя», представляти актуальну інформацію:

- про нові наукові видання;
- нещодавно опубліковані видання (монографії, наукові каталоги та довідники, збірники наукових праць тощо) з відсилкою до їх електронних версій та проведені презентації наукових видань;

- бази даних публікацій співробітників ВНЗ;
- основні відомості про наукові журнали та періодичні видання із посиланням на електронний архів випусків;
- електронний архів науково-довідкових видань, матеріали якого згруповано за двома ознаками: найменування структурного підрозділу або характер видання (монографії; путівники, довідники; каталоги, бібліографічні покажчики; збірники архівних документів та археографічні посібники; науково-методичні посібники); передбачено також пошук по усьому масиву електронних, у т.ч. оцифрованих видань;
- статистичні дані про обсяги видавничої діяльності бібліотеки ВНЗ.

Таким чином, видавнича справа бібліотеки є інформаційною послугою з виробництвом інформаційних продуктів. Питання з інформаційного наповнення електронних ресурсів у бібліотеках ВНЗ актуальне, спостерігається формування нового, комп'ютеризованого середовища для якісного бібліотечно-інформаційного та довідково-бібліографічного обслуговування користувачів бібліотек ВНЗ та її власної науково-видавничої справи. Видавнича діяльність потребує удосконалення управління та впровадження сучасних методів і прийомів, що дозволяють забезпечити задоволення потреб людини, соціальних груп і суспільства в цілому з урахуванням раціонального використання наявних ресурсів.

Література

1. Баркова О. В. Путь онлайнового документа в библиотечном технологическом процессе / О. В. Баркова // Б-ки нац. акад. наук : пробл. функционирования, тенденции развития. – К. : НБУВ, 2003. – Вып. 2. – С. 209–216.
2. Брежнева В. В. Информационное обслуживание и услуги, предоставляемые библиотеками и службами инфор-

мации предприятий / В. В. Брежнева, В. А. Минкина. – СПб. : Профессия, 2004. – 304 с.

3. Таланчук О. Б. Электронна бібліотека – потреба часу [Електронний ресурс] / О. Б. Таланчук // Наук. б-ка Хмельницького нац. ун-ту. – Режим доступу: <http://library.tup.km.ua/> – Назва з екрану.

УДК 027.5:025.12

Яковенко Ю. Е.

Издательская деятельность как средство формирования позитивного имиджа библиотеки

Мы и сами не заметили, как стали информационным обществом: мы продаем и покупаем информацию, ведем информационные войны. И миром давно уже правят не деньги – им владеет тот, кто владеет информацией.

В этих условиях существование не только частного бизнеса, но и бюджетных учреждений попало в прямую зависимость от того, умеет ли организация правильно подать информацию о себе. Позитивный или негативный имидж – вот что сегодня определяет судьбу любой организации, учреждения, компании. Не стали исключением и библиотеки.

Для чего нужен библиотеке позитивный имидж? Оправдают ли себя затраты рабочего времени и финансовых средств, направленные на его достижение, поддержание и формирование?

Для начала нужно ответить на вопрос: «Что же такое имидж?». Множество авторов, исследовавших этот вопрос, дают собственные формулировки. Если вывести из них «среднеарифметическое», то получим такое определение:

ББК 78
УДК 02

Відповідальний за випуск: директор наукової бібліотеки Маріупольського державного університету Шакула А. П.

Комп'ютерна верстка: Дейниченко О. В.

*Рекомендовано до друку
науково-методичною радою НБ МДУ
(протокол № від . .2016 р.).*

В42 Видавнича діяльність бібліотек Маріуполя: напрямки та нові моделі розвитку : матеріали V міської науково-практичної конференції бібліотек м. Маріуполя. 29 вересня 2016 р. / під ред. А. П. Шакули. – Маріуполь : МДУ, 2016. – 137 с.

Видання містить тези доповідей, у яких охарактеризована видавнича діяльність окремих бібліотек Маріуполя, відображено особливості використання програмного забезпечення під час створення й редагування видавничої продукції та інтеграції електронних копій видань у міжнародний інформаційний простір, роль університетських бібліотек у редакційно-видавничій діяльності ВНЗ, тощо.

Видання рекомендовано співробітникам бібліотек, а також всім, хто цікавиться напрямками діяльності бібліотек різних систем та відомств.

ББК 78
УДК 02

© Наукова бібліотека МДУ, 2016
© Акульшина А.В., Бурова І.В., Вакуленко А.І., Гельвіх А.В., Головач В.В., Гроздова І.В., Дейниченко О.В., Кіор Н.Д., Ковтуненко Н.А., Кригіна О.В., Кудлай В.О., Лісогор В.А., Луханіна І.А., Манякіна О.С., Міліціна Л.В., Назар'ва С.В., Натяма С.В., Науменко В.Д., Нікольченко Ю.М., Орехова С.Є., Охріменко О.В., Пасинкова О.В., Ребро Д.Л., Сивак О.А., Ткаченко Т.В., Шакула А.П., Шевцова М.Л., Яковенко Ю.Є., 2016